

УДК 636.087.26

М. С. Микитин, кандидат технічних наук

*Івано-Франківський інститут агропромислового виробництва
УААН*

РІПАКОВИЙ ШРОТ ТА ДЕРТЬ ЛЮПИНУ ЗАМІСТЬ СОЄВОГО ШРОТУ В РАЦІОНАХ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ НА ДОРОЩУВАННІ

Показана ефективність використання ріпакового шроту, отриманого від переробки насіння «00» – сортів вітчизняної селекції, дерті зерна люпину білого замість соєвого шроту в раціонах курчат-бройлерів на дорощуванні.

Ключові слова: *ріпаковий шрот, дерть зерна люпину, соєвий шрот, глюकोзинолати, курчата бройлери, продуктивність.*

Тривалий час в Україні гостро стоїть проблема нестачі кормового білка, що в поєднанні з незбалансованістю концентратів за основними поживними та мінеральними речовинами веде до значного перевитрачання зернофуражу.

© Микитин М.С., 2006

У країнах з розвиненим тваринництвом та птахівництвом основними протеїновими компонентами концкормів є шроти білково-олійних культур, насамперед сої, а також корми тваринного походження, зокрема рибе борошно. Однак його частка останніми роками через високу його вартість постійно зменшується [1]. Вартість соєвого шроту в Україні теж досить висока [2]. У зв'язку з цим ведеться пошук більш дешевих, але повноцінних джерел протеїнового живлення тварин та птиці з кормів місцевого виробництва.

Таким джерелом в країні вже найближчим часом може стати ріпаківий шрот. Успіхи селекції на знижений вміст основних антипоживних речовин – глюкозинолатів – призвели до виведення цілого ряду «00»-сортів, частку використання яких в раціонах тварин можна збільшити в 1,5-2 рази [3]. З іншого боку, білок ріпаку за своєю біологічною цінністю, за даними деяких авторів, навіть переважає соєвий [4].

Іншим джерелом дешевого високопротеїнового компонента комбікормів, в тому числі і для птиці, може стати зерно люпину. Цьому сприяє виведення сортів з низьким вмістом алкалоїдів, а протеїн люпину за біологічною цінністю наближається до соєвого [5].

У зв'язку з цим замість рекомендованих раніше рівнів введення ріпакового шроту в раціони курчат-бройлерів (0-5%) [6] та дерті люпину (0-5%) [7] в досліджуваних раціонах замість соєвого шроту було введено 12% ріпакового шроту та 10% дерті люпину.

Матеріали і методика досліджень. Дослідження проводили з використанням низькоглюкозинолатного ріпакового шроту, отриманого від переробки товарного насіння вітчизняних «00»-сортів на Вінницькому олієекстракційному комбінаті та низько- алкалоїдного зерна люпину білого, вирощеного в умовах Прикарпаття. Рецептuru концкормів була підібрана на основі біохімічних та зоотехнічних показників компонентів корму.

Зоотехнічну оцінку кормів – аналіз сухої речовини, жиру, клітковини, протеїну, золи, фосфору, кальцію – проводили за Алікаєвим В.А. (1982). Вміст алкенілглюкозинолатів в насінні та шроті ріпаку визначався за Дем'янчуком Г.Т. та ін. (1987).

Згодовували досліджувані корми курчатам-бройлерам породи КОББ-500 на стадії дорощування. Годівлю птиці проводили на основі складених раціонів згідно рекомендацій [7]. Утримували птицю на підлозі. При цьому проводили обліки приросту живої маси щотижнево шляхом зважування, а також заданих кормів та недоїдених решток; вели обліки падежу птиці та його причин, а також з допомогою розрахункового методу – витрати кормів та протеїну.

Для проведення дослідів по вивченню ефективності згодовування ріпакового шроту та дерті люпину замість соєвого шроту курчатом-бройлерам 3-тижневого віку була складена схема (табл. 1):

1. Схема згодовування ріпакового шроту та дерті люпину курчатом-бройлерам

Період дослідів	Кількість курчат в групі, гол.	Особливості годівлі	
		I група (контрольна)	II група (дослідна)
Зрівняльний (5 днів)	50	Структура раціону, прийнята в господарстві. Досліджувані корми в раціоні відсутні.	
Дослідний (21 день)	50	Соєвий шрот складає 16% від маси раціону.	Весь соєвий шрот замінено низькоглюкозинолатним ріпаковим (12%) та дерттю люпину (10%).

Результати досліджень. Як показали результати аналізів, вміст глюकोзинолатів в досліджуваному ріпаковому шроті склав 25,2 мкмоль/г, що практично відповідає верхній межі їх вмісту в шротах, які прийнято використовувати в Європейському Співтоваристві. З таким шротом та дерттю люпину був складений наступний раціон для дослідної групи (табл. 2).

2. Раціон годівлі курчат-бройлерів, %

№ п/п	Компоненти	I група (контрольна)	II група (дослідна)
1.	Дертть пшенична	50	50
2.	Дертть кукурудзяна	25	18
3.	Шрот соєвий	15	-
4.	Шрот ріпаковий	-	12
5.	Дертть люпину білого	-	10
6.	Борошно м'ясо-кісткове	6	6
7.	Вапняк	1	1
8.	Олія	2	2
9.	Премікс	1	1
Сирий протеїн, %		17,7	17,7

Як видно з таблиці, раціони контрольної та дослідної груп містили однаковий і водночас невисокий для даної групи птиці рівень протеїну в кормі.

По закінченні дослідів були отримані наступні результати. На період дослідів збереженість курчат в обох групах була повною. Споживаність

корму в контрольній групі склала 76,0, а в дослідній – 68,1 г/гол. в день. Різниця в добових приростах була недостовірною і склала відповідно $19,0 \pm 3,2$ та $20,5 \pm 2,9$ г/гол. Затрати корму на 1 кг приросту склали: в контрольній групі 4,0, в дослідній – 3,3 кг; протеїну відповідно 0,70 та 0,59 кг. Вартість кормів, затрачених на одиницю отриманої продукції, склала: в контрольній групі – 2,82 грн/кг, в дослідній – 2,01 грн/кг.

Висновки. 1. Незважаючи на те, що повна заміна соєвого шроту ріпаковим та дертю люпину зумовила деяке зниження рівня споживаності досліджуваного корму, достовірної різниці в добових приростах піддослідних курчат-бройлерів не відмічено.

2. Затрати корму та протеїну на одиницю продукції при цьому знизилась, а вартість кормів зменшилась в 1,4 разу.

Бібліографічний список

1. Побережна А.А. Світове виробництво і використання шротів для підвищення протеїнової поживності комбикормів // Корми і кормовиробництво. – Вінниця: Тезис, 2003. – Вип. 51. – С. 368-370.

2. Свеженцов А.І., Цап С.В., Карпенко М.М., Єгоров І.А., Коробко В.М. Вплив гірчичної макухи на перетравність поживних речовин в організмі курей-несучок та їх продуктивність // Птахівництво. – Вип. 57. – 2005.

3. Дем'янчук Г.Т., Микитин М.С., Бойчук М.П., Лис Н.М., Дуб'як С.М. Селекція ріпаку на знижений вміст глюкозинолатів // Вісник аграрної науки. – 2003. – № 9. – С. 41-42.

4. Rutkowski A. The feed value of rapeseed meal // JAOCs. – 1971. – v. 48. – № 12. – P. 863-868.

5. Томме М.Ф., Мартыненко Р.В. Аминокислотный состав кормов. – М.: Колос, 1972. – 288 с.

6. Довідник птахівника / За ред. М.І. Сахацького. – Харків, 2001. – 160 с.

7. Калашников А.П., Клейменов Н.И., Баканов В.Н. и др. Нормы и рационы кормления сельскохозяйственных животных. – М.: Агропромиздат, 1985. – 348 с.